

Motion till riksdagen 2018/19:1609

av **Lars Mejern Larsson m.fl. (S)**

Värmlands framtid

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett utvecklat nordiskt samarbete och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en nordisk transportplan och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

De nordiska länderna ligger ofta i toppskiktet på internationella listor som över världens bästa länder att leva i, bäst sjukvård och mest lyckliga folk. En socialdemokratisk välfärdsmodell har byggt våra länder starka. Det är genom tron på individen och på det starka samhället vi blivit framgångsrika. Men i ett internationellt perspektiv är våra länder små i förhållande till folkmängd. Det finns då all anledning att stärka samarbetet kring vårt gemensamma samhällssystem för att både ge stabilitet åt varandra och för att stärka nordens roll internationellt.

Samarbetet inom Norden tog fart efter världskrigen och i ett internationellt perspektiv är samarbetet bland de äldsta och mest omfattande i världen. Redan då förstod våra länder vikten av samverkan med syfte att integrera de nordiska staterna. Nordiska rådet bildades 1952 och ett av de första konkreta besluten var den nordiska passunionen, som trädde i kraft den 1 juli 1954 och gjorde Norden till en gemensam arbetsmarknad. Det är av stor vikt att samarbetet nu utvecklas och innefattar fler områden. Regeringen bör därför ta initiativ till ökat samarbete om det som bygger våra länder starkare tillsammans. Ett av de viktigaste områdena är att motverka gamla och nya gränshinder och bidra till en ”gränslös” region där människor, idéer, kapital och varor/tjänster flödar fritt över gränsen.

Gemensam arbetsmarknad

Nu ser vi effekterna av beslutet om gemensam arbetsmarknad. Svensk arbetskraft i Norge finns i många olika branscher och är en viktig tillgång för den norska

arbetsmarknaden. Närheten innebär många möjligheter för båda länderna i form av en större närmarknad för företag, kompetens, arbetspendling, handel, etableringar och investeringar. Norge, och särskilt Oslo, utgör en viktig arbetsmarknad för boende i Värmland. Varje vecka pendlar cirka 5 400 personer från sitt boende i Värmland till ett arbete i Norge. Den stora arbetspendlingen har resulterat i att delar av Värmland ingår i Oslos lokala arbetsmarknadsregion.

Utöver arbetspendlingen är det många som flyttar mellan Värmland och Norge. Det är vanligare än att flytta till eller från Stockholm eller Göteborg. Norge är en av Värmlands största handelspartner och företagen i Värmland betonar starkt vikten av kopplingen till Oslo. Även i hela svenska näringslivet har Norge en särställning. Investeringar från norska företag motsvarar dubbelt så mycket som Danmark och Finland tillsammans investerar i Sverige. Även gränshandeln, import och export till och från Norge växer. Exporten till hela Amerika – både Nord- och Syd- – ligger i linje med exporten till Norge. Och om man räknar med gränshandeln är ”exporten” till Norge lika stor som den svenska exporten till hela Asien.

Gränshandeln är viktig för den svenska ekonomin. Under 2012 omsatte den norska gränshandeln 2,7 miljarder norska kronor bara i Värmland. För hela landet var den siffran 10,8 miljarder. Runt en fjärdedel av den betydande norska gränshandeln sker alltså i Värmland.

Regeringen bör ta initiativ för en högre prioritet när det kommer till att ta bort gränshinder som berör handel och investeringar i negativ riktning. Många företag tycker att regelverk och lagar är allt för komplicerade vilket missgynnar den ekonomiska tillväxten. För att på ett bättre sätt kunna dra nytta av varandras tillgångar, behövs det krafttag för att uppnå den gemensamma visionen om ett gränslöst Norden.

Gemensam infrastruktur

Det är inte hållbart att varje land för sig planerar viktiga infrastruktursatsningar som knyter an till de nordiska grannländerna. I en tid då allt fler människor reser över gränserna, både inom arbetslivet och som privatpersoner, måste infrastrukturen hålla ihop. Regeringen bör därför aktivt ta ställning för att ta fram en nordisk transportplan där viktiga stråk mellan våra länder fastslås och planeras gemensamt. Ett exempel är snabbare tågförbindelse mellan Oslo och Stockholm som länge varit efterfrågad, men som kantas av problem när Sveriges och Norges trafikverk prioriterar olika när det kommer till upprustningar och banarbeten. Något som ställer till stora problem för resenärerna och framför allt de som pendlar till jobb i sitt grannland.

Mycket kan göras bättre och självklart finns det även positiva exempel som visar på att det går att planera gemensamt om intresset och viljan finns. Ett bra exempel på det är bygget av Öresundsbron där danska och svenska staten tillsammans valde att genomföra förbindelsen. Genom gemensam planering knöt de samman Köpenhamn och Malmö genom ny motorväg och dubbelspårig järnväg. Något som skapat ökad tillväxt och ett större gemensamt arbetsmarknadsområde. Det starka bandet saknas mellan Sverige och Norge. Flertalet rapporter påpekar att bristen på samarbete leder till stora tillväxtförluster. Framför allt är detta viktigt för Värmland och andra delar av Sverige som gränsar till Norge. Resandet mellan länderna ökar och behovet av nya effektiva och hållbara transportnät över de nordiska gränserna är stora, både för person- och godstrafik.

Regeringen bör planera för att genom infrastruktur sluta de nordiska länderna närmare varandra. Ett första steg bör vara en satsning på att göra det möjligt att snabbt och enkelt ta sig mellan Nordens största tillväxtregioner Oslo och Stockholm.

Lars Mejern Larsson (S)

Gunilla Svantorp (S)

Mikael Dahlgvist (S)